

Frederik Hendrik Hendriks, de schilder van Wolfhezen geschetst door zijn leerling – J.J. Cremer

Gedateerd 23 mei 1865

1e druk : Arnhem : H.B. Breyer, 1865. 57 p.

2e druk: Arnhem : H.B. Breyer, 1865. 2e druk. 63 p. Met voord vooraf gedateerd Den Haag 2 oct. 1865.

3e druk in: Het orgel : gedichtjes, gelegenheidsstukken. - Amsterdam : Noothoven van Goor, 1881. Romantische werken no. 14. p. 36-72

4e druk in: Novellen en vertellingen. Leiden : A.W. Sijthof, ca. 1888. 6e druk. p. 316-347. Vijftig-cents-editie, no. 20.

In: Vaderlandsche letteroefeningen. Jaargang 1866. P. 418-419.

FREDERIK HENDRIK HENDRIKS. De schilder van wolfhezen, geschetst door zijn leerling J.J. Cremer. Tweede druk. Arnhem, H.B. Breijer. 1865. Prijs *f* 1,00.

Drie namen, die een goeden klank hebben, staan op den titel van dit boekje, de namen van een braven schilder, van een bekoorlijk oord, van een talentvol schrijver. Wie, door het een en ander uitgelokt, dit geschrift kocht, deed een goed werk, want het werd uitgegeven ten behoeve van de weduwe des genialen kunstenaars met haar talrijk huisgezin. En wie dan verder ook nog lezen gaat de bladen, die hij zich aanschafte, doet wederom een goed werk, ten minste wanneer het lezen van een stichtelijk boek als een goed werk mag beschouwd worden.

Stichtelijk - is dan dit levensbericht stichtelijk? Zeer zeker. Vooreerst de natuurbeschrijvingen. Met Cremer door heideveld en dennebosch te dwalen, dat doet u goed aan 't hart, een blijde, heilige aandoening vervult u, als hij u leidt 'door dien verheven tempel Gods, langs struiken en bramen, langs heideplanten en boschbessengroen, waaruit niet zelden de zilveren berkjes hun blonde stammen verhieven en gracelijk hun topjes wiegden tusschen het naalden-dak.'

Maar meer nog dan door zijne natuurbeschrijving sticht Cremer den lezer, als hij vertelt van zijnen leermeester, die fijn was, ja, maar ook regtschapen en goed. Al voortlezende komt de gedachte bij u op: indien alle orthodoxen zoo vroom waren als deze meester, en alle liberalen zoo onbekrompen en liefderijk oordeelden gelijk zijn leerling in dit boekje, waarlijk, men zou hoop krijgen, dat men ook in onze kerken eens zonder zuchten, zonder klagen zal kunnen zingen: Ai ziet, hoe goed, hoe liefelijk het is, als zonen van 't zelfde huis als broeders zamenwonen.' Cremers uitweiding over positieven en vrijzinnigen (Bladz. 32) zou in een goed gestelde preêk kunnen overgenomen worden en daarin goed effect doen. De kerkelijke orthodoxie, die wel eens den een of ander schrijver de pen ontfutselde en hem verleidde, om de helft van zijne talenten te begraven, heeft zich gelukkig aan het penseel van Hendriks niet vergrepen. Des meesters verdiensten als landschapschilder worden door den discipel in warme bewoordingen geroemd. Treffend vooral is de lofspraak op den schilder van Wolfhezen, die uit den mond van 'den eenigen Bosboom' is opgevangen, en hier wordt aangehaald. 'Toen ik voor 't eerst te Wolfhezen kwam, toe zei ik: Zic, dat is Hendriks.' Zoo zou Bosboom verzekerd hebben.

Of wij, als we, vóór of na eens weer te Wolfhezen zijn, ook aan Hendriks zullen denken? Misschien wel. En zoo we genoeg van Hendriks stukken en zijne manier van behandeling weten, om ook te zeggen: Zie, dat is Hendriks! zeker hebben wij sympathie genoeg voor des kunstenaars geliefden leerling, om er dan bij te voegen: Hendriks - den leermeester

van Cremer!
R. Koopmans van Boekeren.

Titelpagina

